

עין משפט‏ **ג**‏ר מצוה

בר א מיי פֿ'ד מהל' שבעות ה' יא סמג לאון רמא טוש"ע י"ד סי' נלח סקיף 1:

בוה ב מיי פ"ו מהל' שגות הל' ד ופי"ד מהל' מאכלות שאורות הל' ית סמג עשין ריג:
ג נמיי פ"ו מהל' שבעות הל"א טוש"ע יו"ד סי' נלן:

ד נמיי פ"ד מהל' נדרים הל' ז שו"ע י"ד סי' סגג סעי' א בהגהן:

רבינו חננאל

איסור מוסיף בחדא חתיכה כגון חתיכה של הקדש שאסור לישראל טבא ומותר לישראל טהור. או בשר חטאת או בשר אשם שאסור לישראל ומותר לכהן נעשה נותר מגו דאיתוסף בה איסורא לכהן איתוסף בה נמי לישראל: אמר רבא שבועה שלא אוכל תאנים וחזר ואמר שבועה שלא אוכל תאנים וענבים למאן דאית ליה איסור כולל מגו דחיילא שבועה אענבים חיילא נמי אתאניא. ואם אכל תאנים חייב שתיים. וזהו איסור הבא מעצמו. פי' שבועה של עצמו היא גרמה להן איסור. ואותבינן עליה מהא דתנן בכריתות פרק אמור לו אכלת חלב. יש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ד' חטאות ואשם אחד. ואלו הן טבא שאכל חלב נותר מן המוקדשין ביוה"כ. פי' חייב חטאת משום שהוא טבא ואכל קדש. ומשום שאכל חלב. ומשום שאכל נותר. ומשום יוה"כ. ומשום שנהנה מן ההקדש מביא אשם. ואם איתא ניתני כגון שנשבע שלא יאכל תמרים וחלב (וזו) דמינו דחיילא שבועה אתמריים חיילא נמי אחלב ויהיה חייב ה' חטאות. ודחי כי קתני האי תנא איסור הבא מאליו כגון הנותר שעבר היום ונעשה מאליו נותר. אבל איסור הבא מעצמו כדאמרינן לא קתני. ואקשינן והרי האי תנא קתני מוקדשין ואיסור של מוקדשין מעצמו של אדם שמקדשו הוא. ודחי' מוקדשין האי בכור הוא דקדושתו מאליו ולא אדם קא מקדיש. איבעית תימא שבעת ביטור קרבן עולה ויורד הוא. אם הוא עשיר כשכבה. ואם הוא עני תורים ובני יונה. ומשום הכי לא תני ליה. ואקשינן והרי טבא שאכל קדש שהוא בעולה ויורד. ותני ליה. ודחי' זה הטמא נשיא ואליבא דר' אליעזר דאמר נשיא אינו מביא קרבן עולה ויורד אלא קרבן קבוע. דתנן בהוריות סוף פ"ב ר' אליעזר אומר הנשיא מביא שעיר. א) אשם מעילות שמביא הנהנה מן ההקדש בלאו. הוא. ואסיקנא

א) נראה דחסר כאן וי"ל והרי אשם דודנו לאו. פי' אשם מעילות וכו'.

כד:

ומאן דפטר דלית ליה איסור בולע כי אמר איסור מוסיף בו'. לאו אדר' שמעון קאי דשמעינן ליה בהדיא לרבי שמעון דלית ליה איסור מוסיף בפ' ד' אחים (יבמות דף נב. ושם) גבי נשא חי ואח"כ נשא מת דקאמר רבי שמעון אינו חייב אלא משום אחות אשה בלבד ולא חייל עליה איסור אשת אח אע"ג דאיתוסף זה תנאי קאי דלית להו איסור כולל ואית להו איסור מוסיף כגון ר' יוסי בפ' ד' אחין (סס) דקאמר אשת איש ונעשית חמותו נידון באשת איש ואמר דמודה באיסור מוסיף: **יש אוכל אבי"ר** אחת בו'. פי' בקונט' דמוקדשין הוי איסור כולל דמינו דחייל אבשר חייל נמי אכלנז והדאמר בפ' אמרו לו (כריתות דף יד.) אקדשה מיגו דאיתוסף זה איסור הנאה איתוסף זה איסור לגבי אכילת חלב התם נמי איסור כולל הוא ולא קרי ליה מוסיף אלא משום שהוא חמור על קל: **אם היתה שבת והוציאו בפיו חי"ב**. פירש בקונטרס משום הוצאת שבת אבל משום הוצאת יוה"כ לא דקסבר אין עירוב והוצאה ליוה"כ ואין נראה דבכריתות (סס) מסיק הא דרפסר צדוהא היא ומייב משום הוצאת שמייה ונקט שבת לאפושז איסוריה: **אמרו** לו אינו מן השם. ור' מאיר חשיב ליה כהדי אכילות משום דבליעמו זו היא הנחתו כדאמרינן (שבת דף פ.) כעז צ' זמיתות כשהוא מהלך חייב כתיצתן או היא הנחתן: **שלא אוכל תמרים וחלב**. מפר"ת דלמאי בלאו וכן דמשמע נמי חלב שעל גבי הקידה או של חיה לפי שמזכיר עמו דבר היתר אבל בלאו הכי לא משמע אלא חלב האסור עיקר החלב ותימה אמאי לא פריך נמי לר' יוחנן מהכא וי"ל משום דדלמא קסבר ר' יוחנן דליכא שום תנא דלית ליה איסור כולל בצא מאליו ולא בצא מחמת עצמו אבל מדרבא משמע ליה דאין חילוק והשתא נמי ניחא דאי לאו

הכי מאי קמ"ל רבא טפי מר' יוחנן ומיהו יש לומר דליטערינן לאשמועינן אע"פ ששנייה באין מחמת עצמן: **בַּיָּינָו דחיילא אתמריים** חיי"א נמי **אחלב**. אע"ג דמאן דלית ליה איסור כולל מודה דעל חמור לא חייל כדמפרש רבינו תם בפרק ארבעה אחים (יבמות דף נג: ד"ה אמר ר"י) גבי הבערה ללאו יתתה מ"מ חיילא שצוהה אלאיסור חלב דקיל הואיל והותר מכללו כדאמר' בסוף פ' גיד הנשה (חולין דף קג.) המורה אמרה יצא איסור נבילה ויחול לאיסור חלב: **הָרִי הקדש הא בעינן שוה פרוטה**. י) המ"ל הא אוקימנא בצכור כדמשני לעיל: **וְהָרִי אשם דודונו לאו**. פי' בקונטרס דמזר לא יאכל כי קדש הם לא נפקא דההוא בקדשים הנאכלין לכהנים כתיב וכל שיש צו היתר לכהנים אין צו מעילה וכן משמע בפרק בתרא דמכות (דף יח.) דפריך ולינקי נמי משום חזר לא לא יאכל כי קדש הם ומשני ה"מ היכא דחזי לכהנים הכא לא חזי לכהנים וקשה דבכריתות (דף ד.) מוקמינן חזר לא יאכל כי קדש הם בחלב המוקדשין דקאמר התם האוכל חלב המוקדשין לוקה צ' משום חזר לא לא יאכל כי קדש הם וחלב לא חזי לכהנים מיהו י"ל דאע"ג דחלב לא חזי לכהנים מ"מ קרינן בזהאי קרבן ואכלו אותם אשר כופר בהם דהיינו בשר ולא אמת למעוטי אלא כשאוכל בשר חטאת ואשם לפני זריקת דמים דלא קרינן ביה ואכלו והשתא מ"ל דלאו באשם מוזר לא יאכל כי קדש הם נפקא וכן משמע בפ"ק דכריתות (דף ד:) דלאו דורות לא הוי מג"ש דתרומה גבי מ"ש חלב דליכא תרי לאוי לאו דורות דם נמי כו' וי"ע שם: אלא

ליה משום דיזכרו שהקדישו: **שאלה**. לחכס להמיר האיסור: **והרי הקדש**. שצא ע"י נדר וכל נדרים יש להן שאלה: **בנשיא ורבי אליעזר** היא כו'. במסכת הוריות ואמרין התם ^ו לא ח"ר אליעזר קרבן קבוע לנשיא בעצירה דקרבן עולה ויורד אלא בטומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמרה צו כרת ^ז בקצוהה אבל בשמיעת הקול ובצטוי שפתים לא אמר: **דהיילא אפחות מכשיעור**. במפרש: **הרי הקדש**. אשם מעילות צא על שוה פרוטה אפילו פחות מכית: **הא בעינן שוה פרוטה**. והיינו שיעוריה: **מאויירא**. מקוס: **אשם**. מעילה: **דודונו לאו**. דתניא ^ח הויד מעילה רבי אומר צמיחה וחכמים אומרים באזהרה ואמרין מאי טעמא דרבי גמר חטא חטא מתרומה דליכא אזהרה ומיתה צדי שמיר ורצנא אמרי אמר קרא בתרומה (ויקרא כג) ומתו צו כי יחללוהו צו ולא במעילה ממיתה מעעטיה אבל באזהרה קאי מג"ש דחטא חטא. ואית דילפי מוכל זר לא יאכל קדש (שם) ולאו מילתא היא דהאיא בתרומה כתיב ומזרר לא יאכל כי קדש הם (שמות כט) נמי לא אמתא דההוא בקדשים הנאכלין לכהנים כתיב וכל שיש צו שעת היתר לכהנים אין צו מעילה [מעילה ב.]:

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

חשובי אחשביה אלא הכא מי אחשביה אמר רבא מאי טעמא דמאן דאית ליה איסור כולל מידי דהוה אאיסור מוסיף ומאן דפטר דלית ליה כי אמר איסור מוסיף בחדא חתיכה בשתי חתיכות לא אמר' ואמר רבא למאן דאית ליה איסור כולל אמר שבועה שלא אוכל תאנים וענבים אמינו דחייל אענבים חייל נמי אתאנים פשיטא מהו דתימא איסור הבא מאליו אמרינן איסור הבא מעצמו לא אמרינן קמ"ל: **מתיב רבא בריה דרבא** ^ביש אוכל אכילה אחת וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד ואלו הן טבא שאכל חלב והוא נותר מן המוקדשין ביוה"כ ר' מאיר אומר אף אם היתה שבת והוציאו ^ב חייב אמרו לו אינו מן השם ואם איתא משכחת לה חמש כגון שאמר שבועה שלא אוכל תמרים וחלב מינו דחייל אתמרים חיילא נמי אחלב כי קתני איסור הבא מאליו איסור הבא מעצמו לא קתני ^ו והרי הקדש בבכור דקדושתו מרחם איבעית אימא כי קתני ^ז מידי דלית ליה שאלה גי שבועה דאית ליה שאלה לא קתני ^ז הרי יהקדש הא אוקמינן בבכור איבעית אימא כי קתני קרבן קבוע קרבן עולה ויורד לא קתני הרי טבא שאכל את הקדש דקרבן עולה ויורד הוא בנשיא ורבי אליעזר היא ^ח דאמר נשיא מביא שעיר רב אשי אמר כי קתני מידי דחיילא כשיעור שבועה דחיילא אפחות מכשיעור לא קתני ^י הרי הקדש הא בעינן שוה פרוטה ורב אשי מאויירא אמר ר' זירא כי קתני זדונו כרת זדונו לאו לא קתני והרי אשם דודונו לאו וקתני בחטאת

חל עליה אף אכל דבר שהיתה אסוריה לו כבר אבל מחתיכה לחתיכה לא אמר מתוך שחל על האדם אכל חתיכה זו יחול עליו אף אכל חתיכה אחרת ^ט (זו) ככולל לא אמרינן: **מהו דסימא**. באיסור הצא מעצמו לא אמרינן כולל: **אכילה אחת**. זית אחד: **עמא שאכל חלב כו'**. חייב משום חלב ומשום נותר ומשום יוה"כ ומשום עמא שאכל את הקדש הרי ארבע טעיות ואשם אחד מעילה ואפי' הוא כהן גבי חלב דקדש מועל הוא דאמר מר (תמונה דף נב:) כל חלב לה' [ויקרא ג] לרבות אימורי קדשים קלים למעילה והנהו כולהו איסור חל על איסור נינהו או ע"י כולל או ע"י מוסיף שהרי משגולדה הבהמה נאסר חלבה אקדשה מינו דחל איסור מוקדשים אבשר ועזר חל נמי אחלב הרי כולל הוא ליה נותר מינו דאיתוסף זה איסורא לגבי מוצח על חתיכה זו משום נותר איתוסף נמי לגבי גברא משום נותר הרי מוסיף איטעמא גברא מינו דאיתסר האי גברא בקדשים הנאכלים משום טומאה איתסר נמי בזהאי חלב משום טומאה הרי כולל הוא ליה יוה"כ מינו דאיתסר אף בחולין משום יוה"כ איתסר נמי בזהאי משום יוה"כ: **אף אם היטה שצב כו'**. דאילו האוולאת יוה"כ לא מיחייב דקסבר אין עירוב והואלא ליוה"כ [כריתות ד.]: **והוילאו**. בפיו בשעת אכילה: **אינו מן השם**. אין חטאת זו צאה משום האכילה אלא משום הוצאה: **ואם איסא**. דאמרין כולל באיסור הצא מעצמו אכתי הוא ליה לתנא לטפויי חטאת בזהאי כזית כגון שבעה כו': **כי קמני כו'**. אע"ג דלית ליה כולל נמי באיסור הצא מעצמו הכא לא חשיב אלא איסורין הבאים מאכילהן: **והרי הקדש**. אשם מעילות דאחי

ליה משום דיזכרו שהקדישו: **שאלה**. לחכס להמיר האיסור: **והרי הקדש**. שצא ע"י נדר וכל נדרים יש להן שאלה: **בנשיא ורבי אליעזר** היא כו'. במסכת הוריות ואמרין התם ^ו לא ח"ר אליעזר קרבן קבוע לנשיא בעצירה דקרבן עולה ויורד אלא בטומאת מקדש וקדשיו הואיל ונאמרה צו כרת ^ז בקצוהה אבל בשמיעת הקול ובצטוי שפתים לא אמר: **דהיילא אפחות מכשיעור**. במפרש: **הרי הקדש**. אשם מעילות צא על שוה פרוטה אפילו פחות מכית: **הא בעינן שוה פרוטה**. והיינו שיעוריה: **מאויירא**. מקוס: **אשם**. מעילה: **דודונו לאו**. דתניא ^ח הויד מעילה רבי אומר צמיחה וחכמים אומרים באזהרה ואמרין מאי טעמא דרבי גמר חטא חטא מתרומה דליכא אזהרה ומיתה צדי שמיר ורצנא אמרי אמר קרא בתרומה (ויקרא כג) ומתו צו כי יחללוהו צו ולא במעילה ממיתה מעעטיה אבל באזהרה קאי מג"ש דחטא חטא. ואית דילפי מוכל זר לא יאכל קדש (שם) ולאו מילתא היא דהאיא בתרומה כתיב ומזרר לא יאכל כי קדש הם (שמות כט) נמי לא אמתא דההוא בקדשים הנאכלין לכהנים כתיב וכל שיש צו שעת היתר לכהנים אין צו מעילה [מעילה ב.]:

בחטאת

מסורת הש"ס

א) שבת קב. יבמות לד. כריתות יג: ב) (מכות כב.). ג) [שם]. ד) (מכות כב.). ה) הוריות ט. כריתות ב.:. ו) [נעיל כא:]. ז) בדפויי עמהס, ח) ואוסר האחרון התמיכה צמה סי' כפ"ל יעב"ז, ט) סי"א לימא, י) דף ט:., כ) [נ"ל בבבבוע']. יא) [סנהדרין פד.]. יב) דברייהם לר"ך ביאור ועיי' מורת חיים,.

הגהות הב"ח

א) גפ' אם היטה שבת והוילאו בפיו חייב:

מוסף רש"י

ארבע חטאות. משום חלב, משום נותר, משום אכילת יוה"כ, משום טומאת הגוף ואכל קדש, ואשם אחד. אשם מעילות דאפילו הוא כהן גבי אימורים זר הוא (שבת קב. וכעיי' יבמות לד. ובריות יג.). **אף אם הייתה שבת כו'**. ומשום יוה"כ לא מיחייב בהוצאה, דקסבר אין עירוב והואלא ליוה"כ (שבת שם ויבמות שם).

מסורת הש"ס

א) רש"י מ"ג, ב) לעיל ג. כה. [תמורה ג:ג, א] נדרים יג: [טו]. מוספתא נדרים פ"א, 16א, 17) יצמות קפא: נדרים טו. סוכה גג, 1) [למן מט:ג, 1] גופייהו [כשאושרן] עטמו על הסוכה לא חייל. כז"ל רש"י, 1) [ג"ל פרקין דף כט,א, 18] ונשי' חוס' יומא מ: ד"ה ועשהו ומוס' ב"ק יע. ד"ה רב אשי' וכו',

תורה אור השלם

1. או נפש בי תשובע לבטא בשפתים לְהִרְעֵ לְבָבְךָ בַּתְּהִיךְ לוֹ בִּי בְגִלָּל או לְהִיטִיב לְכָל אִשָּׁר יִבְטֹא הָאָדָם בִּשְׂבָעָה וְנַעֲלֵם מִמֶּנּוּ וְהָיָה דָּרֵעַ וְאָשֶׁם לְאַחַת מֵאֵלֶּיהָ:

ריקרא הד ה

2. נְתַן תַּתָּן לוֹ וְלֹא יִרַע לְבָבְךָ בַּתְּהִיךְ לוֹ בִּי בְגִלָּל הַדָּרֵךְ הַזֶּה יִדְרָךְ יי אֲלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֶׂיךָ וּבְכָל מַשְׁלַח דָּרֶךְ: דברים טו י

מוסף רש"י

שנאמר להרע או להיטיב. אוכל להטיב, לא אוכל להרע. שמעיה את עצמו, והוא הוין לכל דבר שהוא הן ולא להבא, ולהרע או להיטיב להבא משמע (דע"ז ב,א). שהנדרים חלים על דבר מצוה. שם אמר קונם שאני עשה סוכה, או קונם שאני מניח תפילין חל עליו הנדר ואם עשה קס ליה כגל יחל (נדרים יב,א). מה שאין בן בשבועות. שאין נשבעין לנטל את המזות, דמושבט ועומד מהר סיני הוא לקיימת ולהכי לא חלה שבועה עליה דאין שבועה חלה על שבועה (טס). על דבר שאין בו ממש. כגון דבור שאין בו ממש (טס). מלקין אותו. שנשבע לשוא ומשעה שילת שבועה מפיו הרי הוא כנשבע על העמוד של און שהוא שם זהב, שאף זה על דבר שאי אפשר ותנן (לקמן כט). דייטוי שבועת שוא ומייסים על זדונה מסת וכגון שהתרו צו (סוכה גג). או: לאלתר מלקין אותו שישן, הואיל נדרר נדבר שאין יכול לעמוד צו (נדרים טד).

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

בַּחֲטָאִים קֹאֲמַר. הא דאמר' דבר שזדונו לאו לא קמני בַּחֲטָאִת

הוא דאמר ושבועת ציטוי חטאת היא: **דליס ציה מששא**. שאישן ושלא אישן שהשינה אין זה מששא: **שאזרוק צירור ליס לא גרסי'** הכא: **בתנ'י אחד דברים של אחרים**. כדמפרש שאמן לפלוני כו': **שאין צהן ממש**. תרי גוויי

משמע שאין צהן ממש כגון שינה ומשמע שאין צהן הנייה כגון שאזרוק צירור ליס: **א"כ**. דדייקת להרע או להיטיב אין לי כו': **מריצוי הכסוב**.

לכל אשר יצטא ויוקרא הן: **גב' הנדרים**

חלים על דבר מזוה. קונס סוכה שאני עושה לולב שאני נוטל אסור ובנדרים מפרש טעמא בפרק ואלו מותרין (דף טז:): **מה שאין כן בשבועות**. כדמתן במתני' [כז]. ויליף לה על קמל (דף טז). מקראי: נדר אינו חל על השינה כגון קונס שאני ישן דקונס לשון הקדש הוא ואמאי ליחול הקדש אצל קונס עיני צשינה חל אעין: **מלקין אוסו**. משום שבועת שוא דדבר שא"א הוא ומשנשבע יתה לנשקר. אלמא

לאו שבועת ציטוי הוא דקמני וישן לאלתר: **ליסיה בלהבא**. זרוק פלוני לא לא זרון אין זה שבועת ציטוי אלא שבועת שוא שהרי אין פלוני ברשותו לזרוק ולא לזרוק: **רב כר"ע**. דמחייב בלשעבר: **ושמואל כרבי ישמעאל**. דמחייב ליה [רק] להבא: **אליבא דר' ישמעאל כר"ע לא פליגי**. כלומר דרצ ודאי חנאי היא דלא מחייב ליה רב אליבא דרבי ישמעאל וליתא בפלוגתא דרב ושמואל אליציה כדמפרש ואזיל: **בי פליגי אליבא דר"ע**. כלומר אצל דרר"ע פליגי ולא דשמואל כמנאי דאפי' לר"ע פטר ליה שמואל וכל שכן לר' ישמעאל: דר'

שאישן ושלא אישן: איני והא"ר ‏**יוחנן** ‏**יהאומר** ‏**שבועה שלא אישן ג' ימים מלקין אותו וישן לאלתר התם דאמר ג' הכא דלא אמר ג': שאזרוק צרור לים ושלא אזרוק: איתמר** ושבועה ‏**שזרק פלוני צרור לים ושלא זרק רב אמר** וחייב ‏**ושמואל אמר פטור רב אמר חייב איתיה בלאו והן ושמואל אמר פטור ליתיה בלהבא לימא בפלוגתא דר' ישמעאל ור"ע קא מיפלגי דתנן ר' ישמעאל אומר אינו חייב אלא על דברים שיש בהן הרעה והטבה דברים שאין בהן הרעה והטבה מגין אמר לו מריבוי הכתוב אמר לו אם ריבה הכתוב לכך ריבה הכתוב לכך רב דאמר כר"ע ושמואל דאמר כר' ישמעאל אליבא דר' ישמעאל כולי עלמא לא פליגי השתא מילתא דאיתא בלהבא לא מחייב עלה רבי ישמעאל לשעבר מילתא דליתא בלהבא מיבעיא כי פליגי אליבא דר"ע רב כר"ע ושמואל אמר עד כאן לא מחייב ר"ע התם לשעבר אלא מלתא דאיתא בלהבא מחייב ר"ע לשעבר אבל מידי דליתיה בלהבא לא לימא בפלוגתא דרבי**

בשבועה בכל ענייני שבועה אינה חלה על דבר מצוה כדבר הרשות דהיינו כשאוסר עצמו על החפץ כשיאמר ישיבת סוכה עלי שבועה אסר נפשיה מן חפלא דלשון שבועה לא שייך אלא על עצמו וקונס לא שייך אלא על החפץ שאוסר על עצמו כקרבן ולכן חלה נמי שבועה על השינה דאסר נפשיה עליה אצל בנדר אסר שינה עליו ואין זה ממש ובפ"ב נדנדרים (דף טו). מסיק רצינא נדנדרים נמי חלים מדרבנן על דבר שאין צו ממש והשתא אחי שפיר הא דאמר בריש נדרים (דף ב:): **לאפוקי שבועות דאסר נפשיה מן חפלא ור"ת מפרש** דלקמן (דף כט). ובפ' ד' נדרים (דף כד:): **לא מיירי שאמר בלשון זה יאסרו עלי שבועה אלא ה"ק כשאומר לשון שעי" שבועה אוסר פירות עליו ומיירי שאומר שבועה שלא אוכל פירות וצירוב ספרים ל"ג בשבועה אצל אמר יאסרו בשבועה אינו כלום אפי' בדבר הרשות משום דאסר חפלא עליה והשתא נמי יחא חומר בנדרים מבשבועות: **א"ינ' והא"ר** יוחנן. למאי דס"ד השתא דלעולם קאמר תימה דתקשה ליה צריש פירקין (דף יט): גבי שבועה שאוכל ושלא אוכל וי"ל דגבי אכילה לוכא למיטעי דלעולם קאמר ולא הוצרך התנא לפרש דלאלתר קאמר א"נ התם נמי שייך שפיר לעולם כגון שנשבע על ככר שלפניו: **ושמואל דאמר כר' ישמעאל**. וא"ת והא לעיל קאמר שמואל טעמא משום דליתא בלהבא וי"ל דאין זה מדברי שמואל אלא הש"ס מפרש כן אליציה וכענין זה יש בצמח מקומות בש"ס^[ק]: **ר"ב דאמר כר"ע**. הק' ה"ר עזרא הנציא דהשתא רב דריש ריבזיי ומיעוטי ובהגוזל קמא (ב"ק דף יז:): סבר רב כר"מ דאמר אומרים בעצדים הרי שכן לפניך דאין נגולים כמקרקעי ומאן דאית ליה דעצדים כמקרקעי דריש כללי ופרטי כדמוכח לקמן בפ' שבועת הפקדון (דף לו:): ובהגוזל בתרא (ב"ק דף קי:): וי"ל דאית ליה שום מיעוט דממעט עצדים כדפרשית לעיל בפ"ק (דף ז: ד"ה ר"ע):**

כה.

א"ל‏**א כי קתני מידי דחי"ל אמירי דבר מששא בו'.** תימה דצוקף מכות (דף כב. ושס) דקאמר וליחשב נמי כגון דאמר שבועה שלא אחרוש ציו"ט ודחיק למימר האי חנא לית ליה אסור כולל ולישני כי הכא דלא קמני מידי דחייל אמירי דלאו צר מששא וי"ל דעדיפא מיניה משני התם:

חומר בנדרים שהנדרים חלים על דבר מצוה בדבר הרשות. בפ"ב נדנדרים (דף טז): **נפקא לן מדכתיב לה' וצריש מסכת מזיר (דף ה. ושס) דרשינן מיין ושכר חיר לאסור יין מזוה כיון הרשות ותימה תרי קראי למה לי הא איתקוס נדרים ומזירות אהדיי צריש מסכת נדרים (דף ג.) וי"ל צריכי דמזירות אוסר כל יין עליו הלכן חייל אין מזוה כיון הרשות אצל נדרים שאינו אוסר עליו אלא המזוה כגון סוכה וסופר ולולב ותפילין אימא להא חייל ואי כתיב נדרים ה"א לפי שאוסר המזות עליו אצל צמיר שאוסר עצמו על היין לא חייל נדנדרים ¹ גופייהו כשאוסר עצמו הסוכה לא חייל: **בזה שאין בן בשבועות**. בפרק ב' נדנדרים (דף טז): **פרין מ"ש נדר דכתיב כי ידור נדר לה' שבועה נמי הכתיב או השבע שבועה לה' ומשני הא דאמר ישיבת סוכה עלי הא דאמר שלא אשכ צסוכה משמע דננדרים לפי שאוסר סוכה על עצמו ראי' שיהול הנדר שאוסר הסוכה עליו כקרבן וסוכה אינה מזווה לעשות מזוה אצל שבועה שאוסר עצמו על הסוכה אין השבועה חלה דמשמעזד הוא לעשות מזוה ומימה א"כ מה חומר יש בנדרים מבשבועה שבועה נמי חיילא כה"ג כי אמר ישיבת סוכה עלי שבועה דאסר חפלא עליה דאסר חפלא עליה חלה נמי שבועה כדאמר צשינא ¹ (פ"ק) (דף יג) ובפ' ד' נדרים (דף כד:): **גבי שבועת שוא בלאומר יאסרו כל פירות שענולם עליה** דשבועה אם לא ראיתי גמל פורח בלאור והדאמר בריש נדרים (דף ב:): **אידי דמנא נדרים דמיתסר חפלא עליה מנא נמי חרמים דמיתסר חפלא עליה ולאפוקי שבועה דאסר נפשיה מן חפלא היינו דהוי נמי כה"ג דאסר נפשיה מן חפלא אצל נדרים וחרמים איין אלא צענין דמיתסר חפלא עליה וי"ל דהיינו חומר בנדרים דבכל ענין דחל על דבר הרשות חל על דבר מצוה דהיינו כשאוסר חפץ על עצמו אצל כשאוסר עצמו על החפץ אינו חל אפי' בדבר הרשות כשאומר קונס גופו על החפץ דקונס היינו כקרבן ולא שייך על עצמו אצל******

בזה שאין בן בשבועות. בפרק ב' נדנדרים (דף טז): **פרין מ"ש נדר דכתיב כי ידור נדר לה' שבועה נמי הכתיב או השבע שבועה לה' ומשני הא דאמר ישיבת סוכה עלי הא דאמר שלא אשכ צסוכה משמע דננדרים לפי שאוסר סוכה על עצמו ראי' שיהול הנדר שאוסר הסוכה עליו כקרבן וסוכה אינה מזווה לעשות מזוה אצל שבועה שאוסר עצמו על הסוכה אין השבועה חלה דמשמעזד הוא לעשות מזוה ומימה א"כ מה חומר יש בנדרים מבשבועה שבועה נמי חיילא כה"ג כי אמר ישיבת סוכה עלי שבועה דאסר חפלא עליה דאסר חפלא עליה חלה נמי שבועה כדאמר צשינא ¹ (פ"ק) (דף יג) ובפ' ד' נדרים (דף כד:): **גבי שבועת שוא בלאומר יאסרו כל פירות שענולם עליה** דשבועה אם לא ראיתי גמל פורח בלאור והדאמר בריש נדרים (דף ב:): **אידי דמנא נדרים דמיתסר חפלא עליה מנא נמי חרמים דמיתסר חפלא עליה ולאפוקי שבועה דאסר נפשיה מן חפלא היינו דהוי נמי כה"ג דאסר נפשיה מן חפלא אצל נדרים וחרמים איין אלא צענין דמיתסר חפלא עליה וי"ל דהיינו חומר בנדרים דבכל ענין דחל על דבר הרשות חל על דבר מצוה דהיינו כשאוסר חפץ על עצמו אצל כשאוסר עצמו על החפץ אינו חל אפי' בדבר הרשות כשאומר קונס גופו על החפץ דקונס היינו כקרבן ולא שייך על עצמו אצל****

בזה שאין בן בשבועות. בפרק ב' נדנדרים (דף טז): **פרין מ"ש נדר דכתיב כי ידור נדר לה' שבועה נמי הכתיב או השבע שבועה לה' ומשני הא דאמר ישיבת סוכה עלי הא דאמר שלא אשכ צסוכה משמע דננדרים לפי שאוסר סוכה על עצמו ראי' שיהול הנדר שאוסר הסוכה עליו כקרבן וסוכה אינה מזווה לעשות מזוה אצל שבועה שאוסר עצמו על הסוכה אין השבועה חלה דמשמעזד הוא לעשות מזוה ומימה א"כ מה חומר יש בנדרים מבשבועה שבועה נמי חיילא כה"ג כי אמר ישיבת סוכה עלי שבועה דאסר חפלא עליה דאסר חפלא עליה חלה נמי שבועה כדאמר צשינא ¹ (פ"ק) (דף יג) ובפ' ד' נדרים (דף כד:): **גבי שבועת שוא בלאומר יאסרו כל פירות שענולם עליה** דשבועה אם לא ראיתי גמל פורח בלאור והדאמר בריש נדרים (דף ב:): **אידי דמנא נדרים דמיתסר חפלא עליה מנא נמי חרמים דמיתסר חפלא עליה ולאפוקי שבועה דאסר נפשיה מן חפלא היינו דהוי נמי כה"ג דאסר נפשיה מן חפלא אצל נדרים וחרמים איין אלא צענין דמיתסר חפלא עליה וי"ל דהיינו חומר בנדרים דבכל ענין דחל על דבר הרשות חל על דבר מצוה דהיינו כשאוסר חפץ על עצמו אצל כשאוסר עצמו על החפץ אינו חל אפי' בדבר הרשות כשאומר קונס גופו על החפץ דקונס היינו כקרבן ולא שייך על עצמו אצל****

מני

עין משפט
נר מצוה

בו א מיי פ"א מהלכות שבועות הלכה ב סמג לאוין רלח רלט טוש"ע יו"ד סימן רלו סעיף ב:

בו ב מיי פ"ג מהלכות נדרים הלכה א סמג לאוין רמז טוש"ע יו"ד סימן רטו סעיף א:

בו ג מיי פ"ה מהלכות שבועות הלכה טז סמג שס וסי' רלח טוש"ע יו"ד סימן רלט סעיף ד:

בב ד מיי פ"ג מהל' נדרים הלכה א סמג שס טוש"ע שס סעיף ג:
ג ה מיי שס סמג שס טוש"ע יו"ד סימן ריג שס סעיף א:

גא ו מיי פ"ה מהלכות שבועות הלכה טז:
גב ז מיי שס הלכה ב סמג שס טוש"ע יו"ד סימן רלו סעיף ד:
גג ח מיי שס הלכה א סמג שס טוש"ע יו"ד שס סעיף א:

רבינו חננאל

שבועה חיילא אמירי דלאו בר מששא הוא. כגון שאזרוק צרור לים ושלא אזרוק א': **מתנ'** אחד דברים של עצמו ואחד דברים של אחרים [א'] יש בהם ממש וכו'. ת"ד חומר בנדרים שהנדרים חלים על דבר מצוה כדבר הרשות מה שאין בן בשבועה. חומר בשבועות שהשבועות חלות על דבר שאין בו ממש כדבר שיש בו ממש מה שאין בן בנדרים: **פ"סיקא** שאותן לפלוני ושלא אתן אוקימנא בנשבע ליתן מתנה לשעיר. אבל ליתן צדקה לעני מושבע מהר סיני הוא שנאמר נתן תתן לו ואין שבועה חלה על שבעה. שאישן ושלא אישן כו'. אוקימנא בנשבע שלא ישן פחות מג' ימים. אבל הנשבע שלא יישן ג' ימים ושאין פלוני צרור לים ולא זרק. שבועה שלא זרק וזרק. רב אמר חייב דהא איתא בלאו והן. ושמואל אמר פטור דהא ליתא בלהבא. פי' ליתיה בורוק. כלומר אינו יכול לכוף חבירו לזרוק צרור לים (המלח) מיכן ולהבא. ואתיין לאוקמי חלוקתם בחלוקת רבי ישמעאל ור' עקיבא ולא עמדה. ואסיקנא כי פליגי אליבא דרבי עקיבא רב כו' עקיבא ושמואל אמר לך כי קא מחייב ר' עקיבא לשעבר במידי דאיתיה להבא אבל במידי דליתיה להבא לא מחייב אלא בפלוגתא

^[א] ר' עי"ש

כה:

עין משפט‏ **נר מצוה**

נר א מיי פ"ה מהלכות שבעות הלכה יד טו סמג לזקין לת טור שו"ע יו"ד סימן רלו סעיף ה:
גה ב מיי שם הלכה טו טוש"ע שם ס"ב:
גו ג מיי שם הלכה יט:
גז ד מיי שם פ"ה ה' ד ועי' נהגות ונכ"מ סמג שם טוש"ע יו"ד סימן רלו סעיף ד:
גה ה מיי שם פ"ה ה' כב:
גפו ז מיי פ"ט מהלכות שבעות הלכה יח:
ם ז מיי שם הלכה יט ולחיות כנז:
סא ח ט מיי שם ה' יד:

תורה אור השלם

1. או נפש כי תשבע לקבט בשפתים להרע או להשיב לב כל אשר יבטא והאדם בשבעה ונעלם ממנו והוא ידע ואשם לאחת מאלה:
2. והיה כי יאשם לאחת מאלה והתורה אשר תקטא עליה: ויקרא ה ה

רבינו חננאל

דרכי יהודה בן בתירא ורבנן פליגי. דתנן נשבע לקיים את המצוה ולא קיים פטור. שהיה בין שיחא חייב דברי ר' יהודה בן בתירא. ורואינא אליבא דרבי יהודה בן בתירא כולי עלמא לא פליגי השתא לאו והן בעי דכתיב בהדיא באורייתא דהא מחייב בשבעות מצוה אע"ג דליתיה (בזמן) [בלחן] וכ"ש להבא ולשעבר דמרכיבי הוא דקא אתי דלא בעי. כי פליגי אליבא דרבנן. שמואל כרבנן סבר כיון דבעי לאו והן להבא נמי בעי. ורב כי בעי לאו והן דכתיב להרע או להיטיב בהדיא. אבל להבא ולשעבר דמרכיבי דקרא הוא דקאתי דכתיב לכל אשר יבטא האדם בשבעה לא בעי. ומחויב רב המננא לשמואל מהא דתני לא הנחתי תפילין היום ולא אכלתי חטים. משכיבין אני ואמר איום. חייב. והא הנחת תפילין ליתא בלהבא. דהא נשבע לבטל לא המצוה פטור הוא. ופרקינן לצדידן קתני לא אכלתי ונמצא שאכל חייב קרבן. דהא איתיה בלא אוכל להבא. אבל לא הנחתי תפילין דלהבא ליתיה פטור מקרבן וחייב מלקות. מותיב רבא איזו היא שבעות שוא נשבע לשנות את הדיעוץ לאדם. אמר על עמוד של אבן שהוא של זהב כר. ואמר עולא והוא שניכר לג' בני אדם שהוא עמוד של אבן. הא אם לא ניכר להן אינה שבעות שוא אלא שבעות ביטוי וחייב עליה קרבן. ואמאי הא ליתיה ביהא של זהב. ופרקינן ניכר עובר משום שבעות שוא. לא ניכר עובר משום שבעות שקר. אמר אביי

מי איתא ב"א אניה. וליכא לאוקומה בשבת ויו"ט דלמאי קתני לא הנחתי אי לאו לאשמועינן אע"ג דליתיה בלא אנית אי נמי משני אפי' למ"ד ^(י) (מנחות דף לו.): שבת זמן תפילין הוא: **הוא מותיב** לא והוא מפרק לא. ה"מ לאוקומה כר' יהודה בן בתירא דלא בעי לאו והן אלא ניחא ליה לאוקומה ככ"ע:

ואמר עולא והוא שניכר בו. תימנה תקשה ליה מגופא דמתני' דקתני (לקמן דף כט.). אחיה שבעות שוא נשבע לשנות את הדיעוץ הא אינו משנה את הדיעוץ חייב משום שבעות ביטוי אע"ג דליתיה בלהבא וכן נמי מדמתן (שם) אס לא ראיתי נחש כקורת בית הצד משום דאי אפשר להיות הא אפשר להיות חייב משום שבעות ביטוי אע"ג דליתיה באלהא כקורת בית הצד ומייהו לפי שאלהא שפירש רבא דה"ק ב"אומר יאסרו כל פירות שבעולם עלי אס לא ראיתי כו' ניחא דלא מני דייק מההיא דשבעה היא מאכילת פירות א"נ התם אפשר שיטרח עד שיראה נחש כקורת בית הצד הואיל והוא בעולם: **ידעתי ולא ידעתי** מחלוקת. לאו היינו שבעות העדות

דמייירי כגון שאינו זריק עכשיו לאותה עדות: **אחת אתה מחייבו בו**. תימנה דכמ"כ דריש מלאתה שבעוה שלא אוכל פת חטין ושעורין וכוסמין דחייב על כל אחת ואחת והכא דריש מיניה דאינו חייב אלא אחת ויש לומר דכמ"כ מפיק מלאתה והכא דריש מאלה דמשמע מקאת אלה הכתובים כפרשה אחת מחייבו ולא על כל אלה אי נמי מלמ"ד דלאתת קא דריש ושמואל דריש כוליה לדרשה דמ"כ: **לחייבו ע"ה** המויד בשוגג. המ"ל לחייבו אפי' מושבע מפי אחרים בלא עניית אמן משא"כ שבעות ביטוי:

חדרא

שבעות שוא לא ניכר עובר משום שבעות שקר אמר אביי ו'מומדה רב באומר לחבירו שבעוה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפטור הואיל וליתיה בכלל שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע מחלוקת י'העדתי ולא העדתי מחלוקת בשלמא לשמואל דאמר מילתא דליתיה בלהבא לא מחייב עליה לשעבר להכי אפקה רחמנא לשבעות עדות מכלל שבעות ביטוי אלא לרב למאי הלכתא אפקה רחמנא אמרוה רבנן קמיה דאביי לאיחיובי עליה תרתי אמר להו תרתי לא מציתו אמריתו דתניא ² לאחת מאלה לאחת אתה מחייבו ו'ואי אתה מחייבו שתים ולאביי למאי הלכתא אפקיה רחמנא לכדתניא ³ בכולן נאמר ונעלם וכאן לא נאמר ונעלם ⁴ לחייב על המויד כשוגג אמרו ליה רבנן לאביי אימא במזיד מיחייב חדא בשוגג מיחייב תרתי אמר להו לאו היינו דאמרי ⁵ לאחת אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתים ואי במזיד מי איכא תרתי רבא אמר ⁶ משום דהוה דבר שבכלל ויצא לידון בדבר החדש אין לך בו אלא חידושו בלבד מכלל דאביי סבר איתה לשבעוה בעולם והאמר אביי מודה רב באומר לחבירו שבעוה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפטור הואיל וליתיה באיני יודע לך עדות הדר ביה אביי מההיא ואיבעית אימא

איכא תרתי: **רבא אמר כו'**. כלומר לא זריק למעוטיה מלאתת וכי אתא לאחת למעוטיה מחיזו שמים לאו לעדות וביטוי אתא אלא לביטוי לחודיה שאס אמר שבעוה שלא אוכל ואכל פת חטין ופת כוסמין אינו חייב אלא אחת אצל עדות וביטוי לא זריק מיעוטא דהויא לה עדות דבר שהיה בכלל ביטוי וילא בפני עגמו לידון דנדר החדש בראוין להעיד וצ"ד הלכך אין לך בו אלא חידושו ומשום עדות חייב ולא משום ביטוי: **מכלל דאצי**. דאיטרידן קרא למעוטי: **סבר איסה לשבעוה בעולם**. כלומר איתא לשם שבעות ביטוי בציני יודע לך עדות והאי דלא מיחייב תרתי משום מיעוטא דאין אתה מחייבו שמים הוא ונ"מ היכא דאיתיה לביטוי וליתיה לעדות כגון צפסולין לעדות או שלא צצ"ד דליכא למיפטריה מלאתת מיחייב משום ביטוי: **והאמר אצי**. לעיל כו' דליתיה לשם שבעות ביטוי שבעות העדות ואס איתא הרי ישנה בציני יודע לך עדות צפסולין שלא צצ"ד:

דר' יהודה בן צפירא. אנשבע לקיים את המצוה פליג ולא אנשבע שלא לקיים: **שכן לא עשה כה כו'**. דאיתיה בזה וליתיה בלאו: **נימא רב כר' יהודה בן צפירא**. דלא בעי לאו והן ה"ג לא בעינן להבא ולשעבר: **אלינא דר'** יהודה כולי **עלמא לא פליגי**. כלומר

דרבי יהודה בן בתירא ורבנן קמייפלגי ⁶ דתנן ⁷נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל פטור ילקיים את המצוה ולא קיים פטור שהיה בדין שיהא חייב כדברי ר' יהודה בן בתירא ⁸ דאמר רבי יהודה בן בתירא ומה אם הרשות שאינו מושבע עליה מהר סיני הרי הוא חייב עליה מצוה שמושבע עליה מהר סיני אינו דין שיהא חייב עליה אמרו לו לא אם אמרת בשבעות הרשות שכן עשה בה לאו כהן תאמר בשבעות מצוה שכן לא עשה בה לאו כהן נימא רב דאמר כר' יהודה בן בתירא ושמואל דאמר כרבנן אליבא דרבי יהודה בן בתירא כולי עלמא לא פליגי השתא לאו והן לא בעי להבא ולשעבר בעי כי פליגי אליבא דרבנן שמואל כרבנן ורב כי כי מחייבי רבנן בלאו והן דכתיב י'להרע או להיטיב בהדיא אבל להבא ולשעבר דמרכיביא דקראי אתו מחייבי מתיב רב המננא ⁹ לא אכלתי היום ולא הנחתי תפילין היום משביעך אני ואמר אמן יחייב בשלמא לא אכלתי איתיה בלא אוכל אלא לא הנחתי מי איתיה בלא אניה הוא מותיב לה והוא מפרק לה לצדידן קתני לא אכלתי לקרבן לא הנחתי למלקות מתיב רבא ⁷ איזו היא שבעות שוא נשבע לשנות את הדיעוץ לאדם ו'ואמר על עמוד של אבן ⁸ (שהוא במקום פלוני) שהוא של זהב ואמר עולא ¹⁰ והוא שניכר לג' בני אדם טעמא דניכר הא לא ניכר עובר משום שבעות ביטוי ואמאי הא אינו ביהא של זהב הוא מותיב לה והוא מפרק לה ניכר עובר משום שבעות שקר אמר אביי ו'מומדה רב באומר לחבירו שבעוה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפטור הואיל וליתיה בכלל שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע מחלוקת י'העדתי ולא העדתי מחלוקת בשלמא לשמואל דאמר מילתא דליתיה בלהבא לא מחייב עליה לשעבר להכי אפקה רחמנא לשבעות עדות מכלל שבעות ביטוי אלא לרב למאי הלכתא אפקה רחמנא אמרוה רבנן קמיה דאביי לאיחיובי עליה תרתי אמר להו תרתי לא מציתו אמריתו דתניא ² לאחת מאלה לאחת אתה מחייבו ו'ואי אתה מחייבו שתים ולאביי למאי הלכתא אפקיה רחמנא לכדתניא ³ בכולן נאמר ונעלם וכאן לא נאמר ונעלם ⁴ לחייב על המויד כשוגג אמרו ליה רבנן לאביי אימא במזיד מיחייב חדא בשוגג מיחייב תרתי אמר להו לאו היינו דאמרי ⁵ לאחת אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתים ואי במזיד מי איכא תרתי רבא אמר ⁶ משום דהוה דבר שבכלל ויצא לידון בדבר החדש אין לך בו אלא חידושו בלבד מכלל דאביי סבר איתה לשבעוה בעולם והאמר אביי מודה רב באומר לחבירו שבעוה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפטור הואיל וליתיה באיני יודע לך עדות הדר ביה אביי מההיא ואיבעית אימא

איכא תרתי: **רבא אמר כו'**. כלומר לא זריק למעוטיה מלאתת וכי אתא לאחת למעוטיה מחיזו שמים לאו לעדות וביטוי אתא אלא לביטוי לחודיה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע מחלוקת י'העדתי ולא העדתי מחלוקת בשלמא לשמואל דאמר מילתא דליתיה בלהבא לא מחייב עליה לשעבר להכי אפקה רחמנא לשבעות עדות מכלל שבעות ביטוי אלא לרב למאי הלכתא אפקה רחמנא אמרוה רבנן קמיה דאביי לאיחיובי עליה תרתי אמר להו תרתי לא מציתו אמריתו דתניא ² לאחת מאלה לאחת אתה מחייבו ו'ואי אתה מחייבו שתים ולאביי למאי הלכתא אפקיה רחמנא לכדתניא ³ בכולן נאמר ונעלם וכאן לא נאמר ונעלם ⁴ לחייב על המויד כשוגג אמרו ליה רבנן לאביי אימא במזיד מיחייב חדא בשוגג מיחייב תרתי אמר להו לאו היינו דאמרי ⁵ לאחת אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתים ואי במזיד מי איכא תרתי רבא אמר ⁶ משום דהוה דבר שבכלל ויצא לידון בדבר החדש אין לך בו אלא חידושו בלבד מכלל דאביי סבר איתה לשבעוה בעולם והאמר אביי מודה רב באומר לחבירו שבעוה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפטור הואיל וליתיה באיני יודע לך עדות הדר ביה אביי מההיא ואיבעית אימא

איכא תרתי: **רבא אמר כו'**. כלומר לא זריק למעוטיה מלאתת וכי אתא לאחת למעוטיה מחיזו שמים לאו לעדות וביטוי אתא אלא לביטוי לחודיה שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע מחלוקת י'העדתי ולא העדתי מחלוקת. ⁶ כלומר ליתיה בלהבא. ידעתי ולא ידעתי העדתי מחלוקת.

הכלל לידון בדבר חדש והוא לחייבו קרבן על המויד כשוגג בלאו גרידתא ואין לך בו אלא חידושו בלבד. כלומר אין לך בו אלא קרבן אחד בלבד בין בשוגג בין במזיד. ואקשינן מכלל דאביי סבר דאיתא לשבעוה כר':

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

דר' יהודה בן צפירא. אנשבע לקיים את המצוה פליג ולא אנשבע שלא לקיים: **שכן לא עשה כה כו'**. דאיתיה בזה וליתיה בלאו: **נימא רב כר' יהודה בן צפירא**. דלא בעי לאו והן ה"ג לא בעינן להבא ולשעבר: **אלינא דר'** יהודה כולי **עלמא לא פליגי**. כלומר דשמואל ודאי תנאי היא דלא ס"ד דשמואל למיפטריה אליבא דרבי יהודה בן בתירא: **השפא לאו והן**. דכתיב צהדיא להרע או להיטיב דמשמע כגון אוכל ולא אוכל לא בעי: **להבא ולשעבר**. דלא מיפרשי כל שכן דלא בעי: **כי פליגי אלינא דרבנן**. פליגי דרב אפי' לרבנן אמר למילתיה ולא תימא לרב תנאי היא. וכל מקום שיש לשון זה בגמרא זו היא שיטתה: **מי איכא בלא אנית**. שבעות ביטוי והא נשבע לבטל את המצוה הוא: **והוא שניכר שלשנה צני אדם**. שכבר ידעו שלשה בלחמו עמוד שהוא של אבן הוא דהויא שבעות שוא דמדיד דידעו ביה תלתא צני אדם הוי מפורסם: **ה"ג ומודה רב באומר שבעות שאני יודע לך עדות ואשתכח דלא ידע ליה דפטור הואיל וליתיה בציני יודע לך: ומודה רב כו'**. דלע"ג דלא בעי להבא ולשעבר לאו וכן בעי והאומר שבעות שאני יודע לך עדות הן משכחת כה לאו לא משכחת כה דליתיה בציני יודע לך דאיני יודע לך עדות לאו משום שבעות ביטוי חייביה רחמנא להחייב כה חוץ לצ"ד אלא משום שבעות העדות ואינה אלא צצ"ד וצרכא להעיד: **ידעסי ולא ידעסי מחלוקת**. דרב ושמואל דאיתיה בלאו ולימיה בלהבא דנשבע לבטל את המצוה הוא: **להכי אפקיה רחמנא כו'**. ופרשה צהדיא וצהאי קרבן גופיה דאי לא כתבה צהדיא לא שמענא ליה משבעות ביטוי דליתיה בלהבא: **אלא לרב תנאי** אפקה לשבעות העדות מכלל שבעות ביטוי וכתבה בפני עצמה דכתיב ושמענה קול אלה. ואתינן לפרוקי אליבא דרב. וירמא לחיובי בשבעות העדות תרתי הוא דאפקה חדא משום ביטוי וחדא משום שבעות העדות. ונדחו דברים הללו. מרתניא לאחת מאלה. אחת אתה מחייבו ואי אתה מחייבו שתיים. אלא לחייב על שבעות העדות במזיד כשוגג אפקה. כדתניא בכולן כתיב ונעלם ממנו ובשבעות העדות לא כתיב ונעלם לחייב על שבעות העדות לא במזיד ניחייב קרבן אחד משום שבעות העדות וכתבי שבעות קול אלה. וכתבי או נפש כי חשבע. ודחי לא מצית אמרת דכתיב לאחת מאלה. ואי במזיד מי איתא לשבעות ביטוי קרבן כלל דצריך קרא למיעוטא. רבא אמר משום דהתם שבעות העדות דבר שהיה בכלל שבעות ביטוי ויצא מן

מסורת הש"ס

(6) לקמן כו. (3) לקמן כו. וכן נמשנה כו. וכן נמשנה (2) לקמן כט: (7) לקמן כט. (8) ונמשנה דלקמן כט. (9) ונמשנה כט: (10) ונמשנה כט: (11) ונמשנה כט: (12) ונמשנה כט: (13) ונמשנה כט: (14) ונמשנה כט: (15) ונמשנה כט: (16) ונמשנה כט: (17) ונמשנה כט: (18) ונמשנה כט: (19) ונמשנה כט: (20) ונמשנה כט: (21) ונמשנה כט: (22) ונמשנה כט: (23) ונמשנה כט: (24) ונמשנה כט: (25) ונמשנה כט: (26) ונמשנה כט: (27) ונמשנה כט: (28) ונמשנה כט: (29) ונמשנה כט: (30) ונמשנה כט: (31) ונמשנה כט: (32) ונמשנה כט: (33) ונמשנה כט: (34) ונמשנה כט: (35) ונמשנה כט: (36) ונמשנה כט: (37) ונמשנה כט: (38) ונמשנה כט: (39) ונמשנה כט: (40) ונמשנה כט: (41) ונמשנה כט: (42) ונמשנה כט: (43) ונמשנה כט: (44) ונמשנה כט: (45) ונמשנה כט: (46) ונמשנה כט: (47) ונמשנה כט: (48) ונמשנה כט: (49) ונמשנה כט: (50) ונמשנה כט: (51) ונמשנה כט: (52) ונמשנה כט: (53) ונמשנה כט: (54) ונמשנה כט: (55) ונמשנה כט: (56) ונמשנה כט: (57) ונמשנה כט: (58) ונמשנה כט: (59) ונמשנה כט: (60) ונמשנה כט: (61) ונמשנה כט: (62) ונמשנה כט: (63) ונמשנה כט: (64) ונמשנה כט: (65) ונמשנה כט: (66) ונמשנה כט: (67) ונמשנה כט: (68) ונמשנה כט: (69) ונמשנה כט: (70) ונמשנה כט: (71) ונמשנה כט: (72) ונמשנה כט: (73) ונמשנה כט: (74) ונמשנה כט: (75) ונמשנה כט: (76) ונמשנה כט: (77) ונמשנה כט: (78) ונמשנה כט: (79) ונמשנה כט: (80) ונמשנה כט: (81) ונמשנה כט: (82) ונמשנה כט: (83) ונמשנה כט: (84) ונמשנה כט: (85) ונמשנה כט: (86) ונמשנה כט: (87) ונמשנה כט: (88) ונמשנה כט: (89) ונמשנה כט: (90) ונמשנה כט: (91) ונמשנה כט: (92) ונמשנה כט: (93) ונמשנה כט: (94) ונמשנה כט: (95) ונמשנה כט: (96) ונמשנה כט: (97) ונמשנה כט: (98) ונמשנה כט: (99) ונמשנה כט: (100) ונמשנה כט: (101) ונמשנה כט: (102) ונמשנה כט: (103) ונמשנה כט: (104) ונמשנה כט: (105) ונמשנה כט: (106) ונמשנה כט: (107) ונמשנה כט: (108) ונמשנה כט: (109) ונמשנה כט: (110) ונמשנה כט: (111) ונמשנה כט: (112) ונמשנה כט: (113) ונמשנה כט: (114) ונמשנה כט: (115) ונמשנה כט: (116) ונמשנה כט: (117) ונמשנה כט: (118) ונמשנה כט: (119) ונמשנה כט: (120) ונמשנה כט: (121) ונמשנה כט: (122) ונמשנה כט: (123) ונמשנה כט: (124) ונמשנה כט: (125) ונמשנה כט: (126) ונמשנה כט: (127) ונמשנה כט: (128) ונמשנה כט: (129) ונמשנה כט: (130) ונמשנה כט: (131) ונמשנה כט: (132) ונמשנה כט: (133) ונמשנה כט: (134) ונמשנה כט: (135) ונמשנה כט: (136) ונמשנה כט: (137) ונמשנה כט: (138) ונמשנה כט: (139) ונמשנה כט: (140) ונמשנה כט: (141) ונמשנה כט: (142) ונמשנה כט: (143) ונמשנה כט: (144) ונמשנה כט: (145) ונמשנה כט: (146) ונמשנה כט: (147) ונמשנה כט: (148) ונמשנה כט: (149) ונמשנה כט: (150) ונמשנה כט: (151) ונמשנה כט: (152) ונמשנה כט: (153) ונמשנה כט: (154) ונמשנה כט: (155) ונמשנה כט: (156) ונמשנה כט: (157) ונמשנה כט: (158) ונמשנה כט: (159) ונמשנה כט: (160) ונמשנה כט: (161) ונמשנה כט: (162) ונמשנה כט: (163) ונמשנה כט: (164) ונמשנה כט: (165) ונמשנה כט: (166) ונמשנה כט: (167) ונמשנה כט: (168) ונמשנה כט: (169) ונמשנה כט: (170) ונמשנה כט: (171) ונמשנה כט: (172) ונמשנה כט: (173) ונמשנה כט: (174) ונמשנה כט: (175) ונמשנה כט: (176) ונמשנה כט: (177) ונמשנה כט: (178) ונמשנה כט: (179) ונמשנה כט: (180) ונמשנה כט: (181) ונמשנה כט: (182) ונמשנה כט: (183) ונמשנה כט: (184) ונמשנה כט: (185) ונמשנה כט: (186) ונמשנה כט: (187) ונמשנה כט: (188) ונמשנה כט: (189) ונמשנה כט: (190) ונמשנה כט: (191) ונמשנה כט: (192) ונמשנה כט: (193) ונמשנה כט: (194) ונמשנה כט: (195) ונמשנה כט: (196) ונמשנה כט: (197) ונמשנה כט: (198) ונמשנה כט: (199) ונמשנה כט: (200) ונמשנה כט: (201) ונמשנה כט: (202) ונמשנה כט: (203) ונמשנה כט: (204) ונמשנה כט: (205) ונמשנה כט: (206) ונמשנה כט: (207) ונמשנה כט: (208) ונמשנה כט: (209) ונמשנה כט: (210) ונמשנה כט: (211) ונמשנה כט: (212) ונמשנה כט: (213) ונמשנה כט: (214) ונמשנה כט: (215) ונמשנה כט: (216) ונמשנה כט: (217) ונמשנה כט: (218) ונמשנה כט: (219) ונמשנה כט: (220) ונמשנה כט: (221) ונמשנה כט: (222) ונמשנה כט: (223) ונמשנה כט: (224) ונמשנה כט: (225) ונמשנה כט: (226) ונמשנה כט: (227) ונמשנה כט: (228) ונמשנה כט: (229) ונמשנה כט: (230) ונמשנה כט: (231) ונמשנה כט: (232) ונמשנה כט: (233) ונמשנה כט: (234) ונמשנה כט: (235) ונמשנה כט: (236) ונמשנה כט: (237) ונמשנה כט: (238) ונמשנה כט: (239) ונמשנה כט: (240) ונמשנה כט: (241) ונמשנה כט: (242) ונמשנה כט: (243) ונמשנה כט: (244) ונמשנה כט: (245) ונמשנה כט: (246) ונמשנה כט: (247) ונמשנה כט: (248) ונמשנה כט: (249) ונמשנה כט: (250) ונמשנה כט: (251) ונמשנה כט: (252) ונמשנה כט: (253) ונמשנה כט: (254) ונמשנה כט: (255) ונמשנה כט: (256) ונמשנה כט: (257) ונמשנה כט: (258) ונמשנה כט: (259) ונמשנה כט: (260) ונמשנה כט: (261) ונמשנה כט: (262) ונמשנה כט: (263) ונמשנה כט: (264) ונמשנה כט: (265) ונמשנה כט: (266) ונמשנה כט: (267) ונמשנה כט: (268) ונמשנה כט: (269) ונמשנה כט: (270) ונמשנה כט: (271) ונמשנה כט: (272) ונמשנה כט: (273) ונמשנה כט: (274) ונמשנה כט: (275) ונמשנה כט: (276) ונמשנה כט: (277) ונמשנה כט: (278) ונמשנה כט: (279) ונמשנה כט: (280) ונמשנה כט: (281) ונמשנה כט: (282) ונמשנה כט: (283) ונמשנה כט: (284) ונמשנה כט: (285) ונמשנה כט: (286) ונמשנה כט: (287) ונמשנה כט: (288) ונמשנה כט: (289) ונמשנה כט: (290) ונמשנה כט: (291) ונמשנה כט: (292) ונמשנה כט: (293) ונמשנה כט: (294) ונמשנה כט: (295) ונמשנה כט: (296) ונמשנה כט: (297) ונמשנה כט: (298) ונמשנה כט: (299) ונמשנה כט: (300) ונמשנה כט: (301) ונמשנה כט: (302) ונמשנה כט: (303) ונמשנה כט: (304) ונמשנה כט: (305) ונמשנה כט: (306) ונמשנה כט: (307) ונמשנה כט: (308) ונמשנה כט: (309) ונמשנה כט: (310) ונמשנה כט: (311) ונמשנה כט: (312) ונמשנה כט: (313) ונמשנה כט: (314) ונמשנה כט: (315) ונמשנה כט: (316) ונמשנה כט: (317) ונמשנה כט: (318) ונמשנה כט: (319) ונמשנה כט: (320) ונמשנה כט: (321) ונמשנה כט: (322) ונמשנה כט: (323) ונמשנה כט: (324) ונמשנה כט: (325) ונמשנה כט: (326) ונמשנה כט: (327) ונמשנה כט: (328) ונמשנה כט: (329) ונמשנה כט: (330) ונמשנה כט: (331) ונמשנה כט: (332) ונמשנה כט: (333) ונמשנה כט: (334) ונמשנה כט: (335) ונמשנה כט: (336) ונמשנה כט: (337) ונמשנה כט: (338) ונמשנה כט: (339) ונמשנה כט: (340) ונמשנה כט: (341) ונמשנה כט: (342) ונמשנה כט: (343) ונמשנה כט: (344) ונמשנה כט: (345) ונמשנה כט: (346) ונמשנה כט: (347) ונמשנה כט: (348) ונמשנה כט: (349) ונמשנה כט: (350) ונמשנה כט: (351) ונמשנה כט: (352) ונמשנה כט: (353) ונמשנה כט: (354) ונמשנה כט: (355) ונמשנה כט: (356) ונמשנה כט: (357) ונמשנה כט: (358) ונמשנה כט: (359) ונמשנה כט: (360) ונמשנה כט: (361) ונמשנה כט: (362) ונמשנה כט: (363) ונמשנה כט: (364) ונמשנה כט: (365) ונמשנה כט: (366) ונמשנה כט: (367) ונמשנה כט: (368) ונמשנה כט: (369) ונמשנה כט: (370) ונמשנה כט: (371) ונמשנה כט: (372) ונמשנה כט: (373) ונמשנה כט: (374) ונמשנה כט: (375) ונמשנה כט: (376) ונמשנה כט: (377) ונמשנה כט: (378) ונמשנה כט: (379) ונמשנה כט: (380) ונמשנה כט: (381) ונמשנה כט: (382) ונמשנה כט: (383) ונמשנה כט: (384) ונמשנה כט: (385) ונמשנה כט: (386) ונמשנה כט: (387) ונמשנה כט: (388) ונמשנה כט: (389) ונמשנה כט: (390) ונמשנה כט: (391) ונמשנה כט: (392) ונמשנה כט: (393) ונמשנה כט: (394) ונמשנה כט: (395) ונמשנה כט: (396) ונמשנה כט: (397) ונמשנה כט: (398) ונמשנה כט: (399) ונמשנה כט: (400) ונמשנה כט: (401) ונמשנה כט: (402) ונמשנה כט: (403) ונמשנה כט: (404) ונמשנה כט: (405) ונמשנה כט: (406) ונמשנה כט: (407) ונמשנה כט: (408) ונמשנה כט: (409) ונמשנה כט: (410) ונמשנה כט: (411) ונמשנה כט: (412) ונמשנה כט: (413) ונמשנה כט: (414) ונמשנה כט: (415) ונמשנה כט: (416) ונמשנה כט: (417) ונמשנה כט: (418) ונמשנה כט: (419) ונמשנה כט: (420) ונמשנה כט: (421) ונמשנה כט: (422) ונמשנה כט: (423) ונמשנה כט: (424) ונמשנה כט: (425) ונמשנה כט: (426) ונמשנה כט: (427) ונמשנה כט: (428) ונמשנה כט: (429) ונמשנה כט: (430) ונמשנה כט: (431) ונמשנה כט: (432) ונמשנה כט: (433) ונמשנה כט: (434) ונמשנה כט: (435) ונמשנה כט: (436) ונמשנה כט: (437) ונמשנה כט: (438) ונמשנה כט: (439) ונמשנה כט: (440) ונמשנה כט: (441) ונמשנה כט: (442) ונמשנה כט: (443) ונמשנה כט: (444) ונמשנה כט: (445) ונמשנה כט: (446) ונמשנה כט: (447) ונמשנה כט: (448) ונמשנה כט: (449) ונמשנה כט: (450) ונמשנה כט: (451) ונמשנה כט: (452) ונמשנה כט: (453) ונמשנה כט: (454) ונמשנה כט: (455) ונמשנה כט: (456) ונמשנה כט: (457) ונמשנה כט: (458) ונמשנה כט: (459) ונמשנה כט: (460) ונמשנה כט: (461) ונמשנה כט: (462) ונמשנה כט: (463) ונמשנה כט: (464) ונמשנה כט: (465) ונמשנה כט: (466) ונמשנה כט: (467) ונמשנה כט: (468) ונמשנה כט: (469) ונמשנה כט: (470) ונמשנה כט: (471) ונמשנה כט: (472) ונמשנה כט: (473) ונמשנה כט: (474) ונמשנה כט: (475) ונמשנה כט: (476) ונמשנה כט: (477) ונמשנה כט: (478) ונמשנה כט: (479) ונמשנה כט: (480) ונמשנה כט: (481) ונמשנה כט: (482) ונמשנה כט: (483) ונמשנה כט: (484) ונמשנה כט: (485) ונמשנה כט: (486) ונמשנה כט: (487) ונמשנה כט: (488) ונמשנה כט: (489) ונמשנה כט: (490) ונמשנה כט: (491) ונמשנה כט: (492) ונמשנה כט: (493) ונמשנה כט: (494) ונמשנה כט: (495) ונמשנה כט: (496) ונמשנה כט: (497) ונמשנה כט: (498) ונמשנה כט: (499) ונמשנה כט: (500) ונמשנה כט: (501) ונמשנה כט: (502) ונמשנה כט: (503) ונמשנה כט: (504) ונמשנה כט: (505) ונמשנה כט: (50

